

JAUME BARTUMEU CASSANY
President de Progressistes-SDP

Desconfiança i pessimisme

La desigualtat ens fa serrar les dents a les portes de Nadal

El gran problema del nostre temps és la desigualtat, la manca d'equitat, en paraules de Daron Acemaglu, professor d'economia a l'Institut Tecnològic de Massachusetts (MIT).

Avui, aquí a Andorra, l'augment de l'escassetat econòmica i de les famílies al llindar de la pobresa hauria de portar a la indignació.

Tanmateix, si ens escoltem els missatges reiterats que ens envia la comunicació cloroform del govern, que ja està en campanya electoral, ens podríem arribar a adormir creient que, efectivament, estan fent tot el que poden i més per adoptar mesures que afavoreixen la igualtat.

És indiscutible que, com sigui que en la política andorrana la rendició de comptes no és més que una utopia, hom pot anunciar el que vulgui sense por de posar-se vermell en el futur.

A la Confederació Helvètica l'entitat bancària Credit Suisse ha elaborat un sistema mètric per a mesurar la desigualtat. Combina l'índex de delinqüència, els preus reals de l'habitatge, la seva relació amb els ingressos, el PIB per càpita, l'esperança de vida i la corrupció.

L'entitat bancària suïssa ha mesurat així sis països: Brasil, Xina, França, Alemanya, Regne Unit i els EUA. A la vista dels resultats sembla que creix la ira, la indignació.

A casa nostra la ciutadania se sent saturada d'una informació que ja no ho és, d'uns debats fingits, d'unes enquestes sempre ambiguament favorables als que

manen, d'uns programes dubtosos i, especialment, d'uns protagonismes feixucs i aliens. Sí, aliens a la realitat que els nostres representants diuen conèixer i buscar resoldre mentre que la seva acció –o inacció– habitual desmenteix aquells bons propòsits.

Així ho ressentem, penso, un gran nombre de ciutadanes i ciutadans amb què hem parlat les darreres setmanes, que manifesten el seu descontentament, la seva desconfiança i el seu pessimisme.

Si a aquest efecte, que la pandèmia ha contribuït a enquistar, hi afegim el que comporten la inflació i el descontrol dels preus de l'energia i els carburants, fruit

---

**La democràcia està
amençada pels
determinismes del
“no hi ha alternativa”**

---

en part de les alteracions provocades per la guerra, el resultat pot ser tan imprevisible com desensicador.

No és massa suposar que, socialment, existeix un interès comú que podria compartir la majoria social del país. És cert que les classes mitjanes –empreses familiars, comerciants, professionals liberals, agricultors– sobre les quals reposaven les polítiques de benestar social han quedat afeblides per les diverses crisis d'aquest inici de segle XXI. I les tensions en què

ara sobreviuen expliquen que també se n'hagin fragmentat els interessos que compartien. Però per això mateix, la definició sòlida de grans projectes de país seria una gran oportunitat per refer aquestes classes mitjanes, de manera que, recuperant els mecanismes propis de l'ascensor social, es podrien seguir incorporant aquells que, vells i nous andorrans, han quedat mig abandonats als marges de la prosperitat.

Estic convençut que si no s'és capaç de reconstruir una gran majoria a favor dels grans projectes que exigeixen els actuals canvis socials i econòmics, Andorra deixarà de ser –en molts aspectes ja és així– un motor que podia lluir de ser una societat avançada i, en alguns camps, modèlica.

La democràcia és lliure decisió, voluntat popular, autogovern. Fins a quin punt això és possible i té sentit en els entorns d'una ciutadania sotmesa a la urgència d'arribar a final de mes sense quedar en la impossibilitat de pagar les despeses obligades?

Lamentablement, en el nostre copríncipat el debat polític tradicional entorn de les possibles alternatives al govern sortint no ocupa la centralitat de la conversa pública, sigui en la vida parlamentària, al Consell General, a la premsa o als llocs de treball.

La democràcia andorrana està amençada pels determinismes –polítics i mediàtics– que ens diuen que “no hi ha alternativa” a les decisions que adopta l'actual majoria de Govern.